ANCHETA NOASTRĂ

INSTRUIREA CÎT MAI APROAPE DE CONDIȚIILE DE JOC

Printre problemele importante puse de sistemul cu 4 fundași și, în general, de caracteristicile jocului modern, un loc de seamă îl ocupă EFICACITATEA. Noțiune complexă, cu un conținut fizic, tehnic, tactic și psihic-volitiv, **eficacitatea nu cuprinde numai acțiunile directe din care se marchează goluri, adică procedeele de tras la poartă, ci ea se referă la indicii de eficacitate, realizați în jocul apărării, în desfășurarea și construirea activității ofensive, precum și la toate măsurile prealabile, tehnice și tactice, care aduc atacul unei echipe în situația de finalizare.** Din acest punct de vedere, oarecum didactic, s-ar putea accepta că eficacitatea poate fi de APĂRARE, DE JOC PROPRIU-ZIS și DE ATAC, lucru plauzibil, întrucît succesul în joc este determinat de nivelul de practicare a jocului în faze defensive, de construire a atacului și de finalizare.

EFICACITATEA DE ATAC poate fi măsurată prin frecvența și precizia loviturilor la poartă, precum și prin golurile înscrise. Ea cuprinde acțiuni colective și individuale de finalizare și acțiuni care pregătesc reușita finalizării. În realizarea indicilor de eficacitate, loviturl la poartă și goluri marcate, acțiunile de finalizare și de prefinalizare prezintă aceeași deosebită importanță și ponderea pregătirii în antrenamente trebuie să cadă în mod egal pe amîndouă, avînd în vedere caracterul lor dependent și unitar de manifestare.

Carențele metodicii actuale

Metodica actuală de pregătire, deși acordă o însemnătate sporită pregătirii fazelor de finalizare și loviturilor la poartă, nu reușește încă să rezolve cerințele unei eficacități corespunzătoare de atac. Acest lucru pentru că — ne permitem să credem — **se insistă unilateral doar la perfecționarea tehnicii de tras la poartă și la perfecționarea unor combinații simple sau chiar mai complexe, dar cu un conținut tactic creat artificial și fără o corelare cu fondul motric, dinamic și psihic-afectiv pe care-l declanșează procesul de joc.** Totodată nu se creează condiții tactice și psihice pentru ca acțiunile de finalizare — trasul la poartă — să rezulte din dinamica jocului, din relațiile jucătorilor ca parteneri sau adversari, din construirea atentă a acțiunilor de prefinalizare. Aceste deficiențe — și poate altele — fac ca jucătorii să deprindă acțiuni artificiale, ușoare și în genere deosebite structural de acelea cu care se vor întîlni în joc.

După părerea mea, scăderea EFICACITĂȚII DE ATAC este generată de două cauze principale:

— de joc;

— de procesul de instruire.

În categoria CAUZELOR DE JOC, considerăm că, obiectiv, sistemul cu 4 fundași și mai toate variantele sale, creînd condiții tactice de întărire supranumerică a apărării, stînjenesc și îngreuiază dezvoltarea și finalizarea acțiunilor de atac, implicit a eficacității. Apărările aglomerate, marcajul strict, agresivitatea, duritatea, anulează deseori posibilitățile de inițiativă tactică și execuțiile tehnice de finalizare.

Ritmul de joc

Ținînd seamă că actualele caracteristici ale apărărilor reprezintă trăsături constante și deocamdată de neînlăturat, trebuie să arătăm, totuși, că și unele „atitudini" tactice în atac favorizează aglomerarea apărărilor, reducînd apreciabil posibilitățile de finalizare. Astfel, RITMUL DE JOC LENT ÎN MIJLOCUL TERENULUI, atunci cînd se dezvoltă atacurile, permite regruparea apărătorilor și „închiderea" spațiilor de finalizare. Indicația, încă acceptată și valabilă pentru vechiul sistem de joc, ca ritmul să fie mai scăzut în faza de pregătire a atacului, decît în cea de finalizare și care mai călăuzește orientarea tactică ofensivă a multor echipe, nu mai corespunde dinamicii intense și caracteristicilor jocului modern. RITMUL DE JOC ÎN FAZELE DE PREFINALIZARE DAT DE VITEZA DE CIRCULAȚIE A MINGII ȘI A JUCĂTORILOR PRECUM ȘI ORIENTAREA LOR SPRE POARTĂ SE IMPUNE A FI INTENS CRESCUT, POATE CHIAR MAI CRESCUT DECÎT ÎN FAZA DE FINALIZARE, în așa fel ca să surprindă apărarea cel puțin la egalitate numerică și în curs de aranjare.

Tehnica „de poartă" trebuie restructurată

Una dintre cauzele principale, care reduce eficacitatea de atac, manifestă în fazele din apropierea porții, o constituie „TEHNICA DE FINALIZARE" DEFICITARĂ, ÎN NECONCORDANȚĂ CU PARTICULARITĂȚILE TACTICE ALE APĂRĂRII. Actuala biomecanică de lovire a mingii, cu pendulări ample, executate în ritm lent și care presupune un timp de execuție prelungit, nu se poate desfășura eficient în cadrul aglomerării din spațiul porții și în condițiile agresivității mereu crescînde a apărătorilor. TEHNICA DE „POARTĂ" SE IMPUNE RESTRUCTURATĂ, ÎN AȘA FEL ÎNCÎT SĂ SE REDUCĂ TIMPUL DE EXECUȚIE ȘI COEFICIENTUL DE „TELEFONARE". Biomecanic, acest lucru se realizează prin loviturl cu pendulări reduse, uneori efectuate doar din „genunchi", avînd un caracter spontan și neprevăzut, din poziții diferite față de poartă, dezechilibrate prin lupta cu adversarii. Tot aici trebuie arătat că actualul fond de jucători-atacanți a învățat și perfecționat în mod nefiresc tehnica de lovire, valabilă pentru vechiul sistem, în care existau spații și timp de execuție relativ mari. Sînt puțini aceia care și-au adaptat tehnica de lovire la necesitățile tactice impuse de dinamica sistemelor noi: I. Ionescu, Dumitriu, Ivansuc, Badea, Naghi, Cuperman, Dobrin.

Mobilitate și spirit ofensiv

MOBILITATEA, dată de permanenta mișcare-demarcare, plasament dinamic, agresivitate, inițiativă, vioiciune, ar constitui încă un fapt determinant — la noi deficitar — în activitatea de finalizare a atacanților. Plasarea pe posturi fixe, fără o continuă interferență a zonelor, înlesnește marcajul și în genere organizarea apărării. Jocul echipelor de valoare și modul de deplasare în atac a jucătorilor considerați ca eficienți se caracterizează printr-o intensă activitate depusă în zone largi, în posturile considerate ca vecine, cu randament tehnic și tactic similar postului de bază. MOTRICITATEA ESTE UN MIJLOC ȘI O CONDIȚIE A DESTRĂMĂRII APĂRĂRILOR ÎNCHISE, A DISLOCĂRII ȘI CREĂRII CULOARELOR DE PĂTRUNDERE ȘI DE TRAS LA POARTĂ.

Insfîrșit, o cerință care se impune, reconsiderată și amplificată, este SPIRITUL OFENSIV al echipelor și al jucătorilor, calitate cu conținut predominant volitiv și psihic, dar și tactic în același timp, calitate care se materializează prin orientarea acțiunilor „în adîncime", agresivitate ofensivă, frecvență sporită în trasul la poartă, „sete" de gol. Intrucît, în actuala orientare de joc a multor echipe, apărările au contribuit la reducerea și chiar anularea acestei calități, se impune CA ÎN ANTRENAMENTE, PRIN EXERCIȚII ȘI JOCURI, SĂ SE CREEZE CONDIȚII PENTRU REFACEREA ȘI DEZVOLTAREA EI.

EFICACITATEA — permanent la ordinea zilei

Pregătirea apropiată de condițiile jocului

Printre cauzele determinate de PROCESUL DE INSTRUIRE, în primul rînd se situează nerealizarea concordanței dintre conținutul acestuia și cel al jocului. Astfel, **deprinderile complexe de finalizare se exersează în pregătire în alt cadru motric și psihic decît cel al jocului.** Acțiunile de finalizare nu se efectuează la indici ridicați de viteză, forță specifică, rezistență, în condițiile unei colaborări cu partenerii și ale luptei cu adversarii, pe fondul emoțional creat de joc.

In ceea ce privește mijloacele utilizate în antrenamente, se constată că exercițiile simple sau complexe, în zone specifice, pe cupluri sau grupuri tactice, cu sau fără adversari, deși pot perfecționa deprinderile de finalizare, nu le realizează decît pînă la o anumită limită, insuficientă pentru a „viza" solicitările condițiilor de joc. ACEST LUCRU SE POATE OBȚINE NUMAI PRIN JOC, ÎN DIFERITE VARIANTE, ADAPTARI ȘI FORME, DISPUTATE ÎN ZONA PORȚII, PENTRU CA JUCATORII SA-ȘI PERFECȚIONEZE DEPRINDERI ȘI ABILITĂȚI, ÎN CONDIȚIILE DINAMICE DE COLABORARE ȘI ADVERSITATE SPECIFICE ACESTUI SPAȚIU. Totodată, jucînd mai mult în fața porții, în diferite orientări metodice și tactice, jucătorii își vor dezvolta acele capacități psiho-volitive specifice atacanților: inteligența de „poartă", simțul anticipației, agresivitatea, apetitul de gol, fantezia pașelor și a șutului final.

VOLUMUL DE LUCRU, repartizat actualmente perfecționării trasului la poartă și respectiv activității din zona de finalizare și de pregătire, cum și exercițiilor simple individuale, pe perechi, grupuri, combinațiilor tactice, jocurilor pregătitoare, ritmului etc. este insuficient și el nu asigură formarea și dezvoltarea deprinderilor tehnico-tactice, a motricității de joc și capacităților psiho-volitive specifice.

Îmbogățirea bagajului tehnico-tactic

O altă cauză o constituie BAGAJUL TEHNICO-TACTIC INSUFICIENT al jucătorilor, consecință a prelucrării unui volum mic de deprinderi tehnice și a dezvoltării reduse a capacităților de informare, interpretare și executare, a manevrelor tactice de atac. Astfel, nu sînt perfecționate la nivel superior și la „solicitările" jocului unele acțiuni tehnico-tactice individuale, ca manevrarea, protejarea mingii, fentarea și depășirea adversarului, transmiterea „mascată" și surpinzătoare a balonului, trasul la poartă în condițiile luptei cu adversarul, adică: din viteză, dezechilibrat, din voleu, cu ambele picioare, precum și combinațiile restrînse colective împotriva unui grup supranumeric de apărători. Nu sînt perfecționate nici capacitățile de informare și acționare tactică: demarcajul, plasamentul logic, util, pase la partenerul cel mai bine plasat, manevre de inducere în eroare a apărătorilor adverși, repartizare, acoperire și mișcare rațională pe toată suprafața de atac etc.

CONCLUZII

Dezideratul actual și imperios al îmbunătățirii eficacității de atac, adică a jocului ofensiv, în viteză, rațional, presărat cu acțiuni tactice individuale utile, care să ducă la sporirea frecvenței loviturilor la poartă și a golurilor marcate, poate fi realizată — după părerea mea — în cazul în care:

— se rectifică „atitudinea" tactică în atac a jucătorilor, prin intensificarea ritmului individual și colectiv, prin mărirea ofensivității;

— se adaptează biomecanica elementelor tehnice de „antrenament", la cea solicitată de procesul de joc;

— se lărgește și se modernizează bagajul deprinderilor tehnico-tactice în atac și se dezvoltă personalitatea tactică a jucătorilor;

— se intensifică activitatea jucătorilor în atac prin mobilitate ridicată, agresivitate, inițiativă;

— se amplifică și diversifică mijloacele de antrenament, acordîndu-se un loc important diferitelor forme de joc;

— se acordă perfecționării acțiunilor de atac un timp sporit în pregătire, mai ales în forme independente.

prof. ION IONESCU
antrenor la „Politehnica" Timișoara

PĂRERILE UNUI SPECTATOR

Contrar părerilor unanim răspîndite, o înaintare nu poate fi considerată neapărat „eficace" prin simplul fapt că înscrie multe goluri. *După părerea mea, adevărata „eficacitate" constă în a marca goluri în condițiile unei apărări de asemenea „eficace", adică o apărare capabilă să frîneze acțiunile bine concepute ale echipei adverse.*

De exemplu, cînd echipa „selecționatei divizionare" învinge pe sparing-partenerii „Tehnometal" sau „Flacăra" Moreni cu 5—0, 8—0, 9—0, 5—1 etc., nu putem trage concluzia că, într-adevăr avem de-a face cu un joc eficace, ci, mai de grabă, de o disproporție valorică între două echipe. Cînd însă selecționata de tineret cîștigă în deplasare cu un adversar de nivel sensibil egal — Uniunea Sovietică — cu 4—3, putem presupune că ambele echipe au prestat un joc „eficace".

Dar, acest lucru nu înseamnă neapărat că numai „numărul mare de goluri" înseamnă eficacitate.

În toamna anului 1963, pe stadionul Republicii, cînd Progresul lupta pentru un loc fruntaș, în meciul cu „Steagul roșu", acțiunile se perindau cu repeziciune de la o poartă la alta, atacurile bine construite porneau, la ambele echipe, chiar din propriul careu. Ambii portari (Mîndru și Adamache) au apărat excepțional și, ca urmare a acestui meci, ei au fost selecționați în lotul care a plecat la Torino, pentru al treilea meci — decisiv — cu Danamarca, în preliminariile olimpice. Comportarea apărătorilor la același nivel superior cu aceea a înaintărilor, a făcut ca eficacitatea echipelor să nu se poată exprima printr-un număr mare de goluri. Totuși, meciul a fost interesant, plăcut, palpitant.

Rezultă deci că eficacitatea este în funcție de concepția tactică a echipei, iar aceasta din urmă nu este posibilă fără ca jucătorii să aibă o bună pregătire tehnică individuală.

Ambele laturi ale pregătirii (tactica — bine aplicată — plus tehnica individuală) dau personalitate echipei respective, o fac OMOGENĂ. Adică coechipierii ajung să se cunoască bine între ei, fiecare știind „să ghicească" intenția celuilalt și să se *plaseze* ca atare pe teren, cu alte cuvinte, se formează SPIRITUL DE ECHIPĂ sau ECHIPA însăși. Iată cîteva argumente:

În actualul campionat, PETROLUL, fără a avea mari „somități" fotbalistice, a constituit o echipă. Cupiul Badea — Dridea a fost un adevărat motor al acestui închegat mecanism. În meciul România — Uruguay, înlocuirea din motive de forță majoră a lui Badea cu Iancu, a redus și randamentul lui Dridea I.

Meciul de categoria A Steaua — Steagul roșu (0—2) a opus o echipă — neomogenă — de individualități marcante, cu numeroși foști și actuali internaționali, (Steaua), unei echipe fără individualități marcante, dar tehnică, *omogenă*, care a știut ce a vrut (mă refer la acest meci!). În aceste condiții, Steagul roșu s-a arătat a fi mai eficace și statistica, întocmită din tribună, arăta următoarele:

	Steagul roșu (x)	Steaua (x)
Goluri înscrise	**2 (2)**	**8 (6)**
Șuturi: — în bară	**1 (1)**	**0 (0)**
— pe poartă apărate	**15 (6)**	**15 (8)**
— în afara spațiului porții	**14 (13)**	**13 (3)**
Lovituri de colț (cornere)	**5 (1)**	**12 (6)**

(x) Rezultate la pauză.

Din statistica de mai sus, se constată că, la perioade de dominare sensibil apropiate, deși Steaua a avut ocazii ceva mai numeroase (vezi raportul de cornere), totuși Steagul roșu a fost *mai eficace* fiind *mai periculos* în atac, reușind să fructifice două ocazii, ambele din acțiuni bine gîndite. Și aici apare, evident, *superioritatea tehnică și tactică* a echipei brașovene. Într-adevăr, *sesizînd partea slabă a apărării militare* (acest lucru aparține gîndirii tactice) Selimeși trece de două ori, magistral, pe lîngă masivul Sătmăreanu, centrează cu precizie (acest lucru ține de pregătire tehnică) și... gol!, lucru nereușit de „individualitățile" echipei Steaua în fața apărării organizate a stegarilor.

Fără a intra în amănunte, cam la fel se prezintă situația în meciul de cupă Steaua — Dinamo (2—0), în care jocul organizat, tehnic al militarilor, cu creatorii Constantin și Raksi și realizatorul Voinea (*în acest meci!*) au învins echipa — parcă descompusă — a individualităților de la Dinamo. Aci, Steaua a fost eficace — jucînd rolul Steagului roșu — din meciul precedent, arătînd că este o echipă omogenă (subliniez: în acest meci!).

Rezumînd pe scurt cele spuse, putem trage următoarele concluzii:

— Joc spectaculos și eficace poate exista și fără goluri multe, dar numai în condiții de joc tehnice și cu echipe de forțe apropiate.

— Eficacitatea constituie parametrul ce însumează valoarea tehnică, tactică și omogenitatea unei echipe.

— La rîndul său, jocul eficace (totodată și spectaculos) este condiționat de:

a. *tehnica individuală*
b. *aplicarea tacticii celei mai potrivite față de adversar*
c. *crearea unui lot omogen.*

Lucrînd concomitent, cu răbdare și perseverență, la ameliorarea acestor trei factori, înclin să cred că, în viitorul apropiat, nu vom mai vorbi atît de mult de slaba eficacitate a echipelor noastre.

E. EMERIC
București